

Monumentnummer*: 513397

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **23 november 1999**
Kadaster deel/nr **82776/107**

*Woonplaats** **Haarlem** *Gemeente** **Haarlem** *Provincie** **Noord-Holland**

Locatiennaam **Haarlem** *Locatieomschrijving* **Centrum (10)**

*Kadastrale gemeente** **Haarlem** *Sectie** **C** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **5633**

Omschrijving**

Inleiding

Aan de oostzijde van de Kruisstraat gelegen SIGARENHANDEL met bijzonder winkelinterieur in Eclectische trant.

Het pand werd gebouwd in 1882 tezamen met de naastgelegen panden Kruisstraat 41 en 43. De drie panden werden tezamen in één uniforme stijl gebouwd met op de begane grond identieke winkelpuien. Bij Kruisstraat 39 en 41 zijn deze winkelpuien nog vrijwel intact aanwezig. Bij Kruisstraat 43 is de oorspronkelijke winkelpui vervangen door een moderne pui.

Het fraaie in eclectische trant ontworpen winkelinterieur van Kruisstraat 39 werd er bij de bouw van het pand ingetimmerd.

N.B. De bescherming richt zich uitsluitend op de winkelpui en het winkelinterieur van Kruisstraat 39. De moderne reclame-
uithangborden aan de winkelpui vallen buiten de bescherming.

Omschrijving

De winkelpui van de sigarenhandel heeft een glazen etalageruit en winkel deur met houten omlijsting. Het geheel is gebouwd op een crème geverfde natuurstenen plint. De winkelpui wordt aan weerszijden gemarkeerd door een crème geschilderde natuurstenen gecanneleerde pilaster met Ionisch kapiteel. De pilasters dragen een houten hoofdgestel dat de winkelpui afsluit. De pilaster aan de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rechterzijde van de winkelpui loopt door in de naast gelegen winkelpui van Kruisstraat 41. Rechts van de winkeldeur bevindt zich een slanke koperen gecanneleerde zuil die is versierd met florale motieven en een Ionisch kapiteel. In het fries van het hoofdgestel bevindt zich een zwarte natuurstenen plaat met daarop in goudkleurige letters: "Sigaren Ao 1832". Dit jaartal slaat terug op het stichtingsjaar van de sigarenhandel, die eerst elders in de Kruisstraat gevestigd was.

Het winkelinterieur van het pand heeft in de plattegrond de vorm van een halve achthoek en is geheel in hout uitgevoerd met ornamenten van gips. Het houtwerk en de gipsornamenten zijn crèmekleurig en mocca-bruin geschilderd.

Alle vijf de zijden van het interieur hebben een geprofileerde arcadeboog met sluitsteen, die wordt gedragen door pilasters met spaarvelden. Tussen de arcadebogen in bevinden zich, op de snijpunten van de vijf zijden, gecanneleerde pilasters over de gehele hoogte van het interieur met rijk versierde Ionische kapitelen.

Bovenaan langs de wanden bevindt zich rondlopend een holvormig fries dat tegen het plafond aan wordt afgesloten door een geprofileerde kroonlijst. In het holvormige fries bevindt zich in elk gevelvlak de naam van een land of landstreek waar tabak vandaan kwam. Deze in goudkleur geschreven en in een cartouche gevatte namen zijn van links naar rechts: "Manilla", "Yara", "Sumatra", "Cuba" en "Havanna". Het plafond zelf is rijk gedecoreerd met stucwerk-ornamenten.

In het middelste vlak van het interieur bevindt zich in de arcadeboog een rijk met ornamenten versierde houten klok waarop twee putti zijn gezeten. De smalle schuine zijden ter weerszijden van de middelste wand zijn met spiegels bekleed. In de twee lange zijwanden bevinden zich onder meer planken voor het tentoonspreiden van de koopwaar.

De rijk gedecoreerde houten toonbank, die wordt afgedekt met een zwart marmeren plaat, is eveneens oorspronkelijk. De toonbank loopt door in de halfronde houten etalage. In het houtwerk van de etalage bevindt zich een sierruit van matglas.

In het midden van de winkel hangt een vijfarmige koperen lamp. Deze voormalige gaslamp hoort bij het interieur van de winkel en is in een latere periode geschikt gemaakt voor elektrische verlichting.

Waardering

De uit 1882 daterende tabakswinkel is van algemeen belang wegens de architectuurhistorische en cultuurhistorische waarden alsmede wegens de gaafheid en zeldzaamheid als zijnde een compleet ingericht winkelpand uit het vierde kwart van de 19de eeuw en met name wegens het gaaf bewaard gebleven en inmiddels zeldzaam geworden winkelinterieur met Eclectische stijlelementen en de bijbehorende winkelpui.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Winkel (G)

Functie

Tabakswinkel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument